

Älykkään liikenteen verkosto – ITS Finland ry:n kannanotto ilmasto- ja energiapoliittisen selonteon valmisteluun

Älykkään liikenteen keinoja ilmastomuutoksen hillintään

Ilmastomuutos asettaa myös liikenteelle suuren haasteen vähentää kasvihuonepäästöjä. Autoteollisuudelle on asetettu tiukat vaatimukset kehittää energiatehokkaampia ajoneuvoja ja painaa uusien autojen hiilidioksidipäästöt alle 130 grammaan vuoden 2012 alusta lähtien. Lisäksi osa fossiilisista polttoaineista korvataan biopolttoaineella. Suomessa autoverotus on uudistettu suosimaan vähäpäästöisten autojen hankkimista. Autokanta uudistuu kuitenkin hitaasti ja aiempien liikenteen kasvuennusteiden valossa näiden toimenpiteiden arvellaan Suomessa kääntävän liikenteen hiilidioksidipäästöt laskuun vasta vuoden 2020 jälkeen. Lisää erilaisia keinoja liikenteen päästöjen hillitsemiseksi kaivataan kipeästi.

Tieto- ja viestintätekniikkaan perustuvat älykkään liikenteen keinot ilmastomuutoksen hillitsemiseksi voidaan jakaa kolmeen ryhmään:

1. Liikkumista ja sen vaihtoehtoja koskevat informaatiopalvelut
2. Joukkoliikenteen sujuvuuden ja houkuttelevuuden parantaminen
3. Liikenteen kysynnän ohjaus ja rajoittaminen

Liikkumista ja sen vaihtoehtoja koskevat informaatiopalvelut

Keveinä älykkään liikenteen toimenpiteinä ilmastomuutoksen hillitsemiseksi voidaan mm.

- parantaa liikenteen sujuvuutta keräämällä tietoa liikennetilanteesta ja olosuhteista hyödynnettäväksi liikenteen ohjauksessa ja liikkujille suunnatuissa informaatiopalveluissa
- tukea kuljettajia ekologisempaan ajotapaan analysoimalla ajosuoritusta ja antamalla ohjeita energian säästämiseksi
- tarjota kaikille liikkujille kattava ja luotettava joukkoliikenneinformaatio helposti saavutettavassa ja hyödynnettävässä muodossa
- kannustaa vähäpäästöisempien kulkumuotojen valintaan tuottamalla ja jakamalla tietoa eri kulkumuotojen ympäristövaikutuksista ennakkoon ja matkan aikana

Joukkoliikenteen sujuvuuden ja houkuttelevuuden parantaminen

Älykkään liikenteen ratkaisuna joukkoliikenteen sujuvuuden parantamiseksi voidaan mm.

- ottaa kattavasti käyttöön joukkoliikenteen valoetuuudet
- lisätä joukkoliikennekaistojen käytön valvontaa automaattisen valvonnan keinoin

Joukkoliikenteen houkuttelevuuden parantamiseksi voidaan mm.

- toteuttaa kannustavat joukkoliikenteen tariffijärjestelmät
- ottaa käyttöön yhtenäiset matkan sähköisen maksamisen järjestelmät valtakunnalliseen matkakorttiin ja matkaviestimellä maksamiseen perustuen
- kehittää kutsu- ja kysyntäohjautuvan joukkoliikenteen palveluja
- tarjota matkustajalle langaton laajakaistayhteys liikennevälineissä ja asemilla

Liikenteen kysynnän ohjaus ja rajoittaminen

Tieto- ja viestintätekniikan keinoin liikenteen kysynnän ohjaamiseksi voidaan mm.

- toteuttaa ajosuoritteen ajasta ja paikasta riippuva sähköinen tiemaksujärjestelmä
- muuttaa autoedun verotusarvon määräytyminen kokonaan kilometriperusteiseksi
- kerätä liikenne- ja autovakuutusmaksut toteutuneen ajosuoritteen perusteella
- kerätä ajoneuvovero ajokilometrien perusteella

Liikenteen rajoittamiseksi voidaan mm.

- valvoa ajoneuvojen liikkumista rajatuilla alueilla ajoneuvojen automaattiseen tunnistukseen perustuen